

Inserati se sprejemajo in volja
tristopna vrsta:

8 kr., če ne tiska tiskati,
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "

Pri vsokratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rekopisi

ne vrčajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejemna opravilstvo
(administracija) in ekspedija na
Starom trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj volja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji volja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na domu pošiljanje
volja 60 kr. več na leto.
Vredništvo je v Rožnihih ulicah
štov. 25.

Izohaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad božičnih praznikov izide pri-
hodnja številka „Slovence“ v soboto 28. t. m.

Božič.

Zimska tihota in počivanje prirodnih moči
nas pripravljata na veliki praznik poroda sinu
Božjega. Mrzloti, enaka zimskemu hladu, je
vladala v človeških srcih pred prihodom Kri-
stusovim, kateri je še le prižgal plamen kr-
ščanske ljubezni, ki je ogrel celi svet.

Pred vsemi deli sveta dosegla je Evropa
posebno milost, da se je po njej razširila
prava vera, in vsled tega je Evropa kmalo
prekosila vse dele sveta, ki se jej morajo
vklanjati, ker je krščanska odgoja srca in
um poblašila in ojačila Evropejca tako, da
so se poleg njih pokazali drugi, kristjanske
luči nedeležni narodi, kakor divjaki.

Vendar so se Evropski narodi začeli pro-
vzeti in pačiti. Odko, ki so jo dobili po
krščanstvu, začeli so pripisovati neki ple-
menski indo-germanski prednosti, ne spoznavši,
kako revni in zapuščenji robovi so ravno in-
dijski narodi brez krščanstva, kakor jih vi-
dimo v izhodni Indiji in Perziji. Brezbožni
učenjaki napravili so iz krščanske Evrope na
pol pogansko, in od njih dob smatrajo se naši
veliki prazniki bolj kot neka posegovana na-
vada, nego kot duovi čistega dušnega veselja,
svetih spominov in pomnožene molitve.

Večina slovenskega naroda še ni ostrup-
ljena po tem liberalnem, — kužnem duhu, in
pri nas se praznuje božič še s celo gorečno-
stjo. Mladi in stari se veseló jaslic, in oprav-
ljajo s prižganimi lučicami pred njimi svoje
pobožne molitvice. Ravnega Slovenca posebno
gano pogled na ravne pastirčke, in na ravnega

Jezusa in njegove reditelje; tolažilna je za-
vest, da si je sam sin Božji izvolil tako rev-
ščino, da se je porodil v hlevu, v revnih ja-
slicah.

Na ta veseli praznik zgubijo vse palače
svojo lepoto, kajti veselje svetó se je prose-
lilo v revni hlev, tam, kjer ima tudi revni mož
dovoljen vhod, kamor zahajajo nedolžni pa-
stirčki. Na ta dan se čuti revni Slovenec sro-
čnega, in ne zavida bogatimov, snj vidi, da se
je njegov Bog ponižal in skril pred trušom in
mogočnostjo sveta v hlev k nedolžni živini
in priprostim pastirjem.

Prazne, žalostne so nam vidijo palače in
kraljevi gradovi, ako vidimo, da jih prezira
kralj vseh kraljev in priboži med najrevnejše
ljudstvo, med ljudstvo nepopačenega srca,
med pastirje.

To praznoto kraljevih palač ob času po-
roda Kristusovega nam predočijo sveti trije
kralji, kateri so zapustili svoje krasne hiše,
da bi vbežali praznoti človeško ničevosti in
mrzloti brezčutnega poganstva in votle mogoč-
nosti, ter se poklonili pred lučjo in ogravajo-
čim plamenom sveta, Gospodom našim.

Kaj bi neki bilo, ko bi naš revni sloven-
ski narod ne imel tolažbe, da je tudi njegov
Bog in Zveličar trpel toliko pomanjkanja?
Izrujte narodu vero, in videli boste enaki sad
kakor na Nemškem in drugodi, kjer se kr-
ščanstvu le še posmehujejo; postal bo ta na-
rod divja druhal socijalistov, ki bo kričala po
posvetnih nebesih, po bogastvu in vžitku, ter
bo kolikor bolj reven toliko nevaru postal za
vse sosede. In ravno liberalni bogatini, ki ga
k brezverstvu napoljujejo, imajo se največ tre-
stati pred nasledki tega ravnanja.

Upajmo, da tako daleč ne bodo prišlo,
da se bo našim rodoljubom posrečilo, ohrani-
titi naš narod pri starih krščanskih nazorih,
pri stari poštenosti. Odostrujemo boj zoper
goljufijo in oderuštvo, boj zoper slabo državno
gospodarstvo, odostrujemo ves trud in marljivo
delavnost, ki mori na to, povzdigniti naš na-
rod iz sedanje materialne revščine; in ni
dvombe, da se bo s takim delovanjem počasi
naše gospodarstvo zboljšalo. Da pa vsi nikdar
ne bodo obogateli, o tem ni dvombe, ker
Kristus sam pravi: „Beračev boste zmirom
med seboj imeli.“

In ako bi prav večina naroda v bolj rev-
nih razmerah ostala, vendar ne bomo nikdar
odobrvali silnostnih, roparskih nazorov, to-
lažeci se z mislijo, da v bogastvu ne obstoji
vsa sreča pozemalska, še bolj pa s spomi-
nom na našega Izveličarja, ki je od svojega
poroda v revnem hlevu do svoje smrti med
razbojniki pokazal nam, da je bolje in Bogu
dopadljivejše, če živimo v revščini in ponižo-
sti. Kogar navdajajo pravi krščanski nazori,
bo imel, če je tudi reven, veselo božično pra-
zniko, ktere vsim prav iz srca želimo.

Špica.

V torek 10. t. m. predložila je avstrijska
vlada državnemu zboru mej drugimi predlogi
tudi predlog o združenju Špice z dalmatinskim
kraljestvom, kojemu je dodan po „Obzoru sle-
doči „špis okraja Špice“:

„Okraj Špica naslanja se na eni strani
na dalmatinski okraj kotorski, na drugej meji
z novimi mejami Črnogore, koje so natančno-
neje zaznamovane v članku XXVIII berlin-

Črtice o ruskej cerkvi in njenih sektah.

(Dalje.)

Kaj ne, da lepo domi ta apologija! To be-
sede kaže, da gotovo nima nikjer na celem
svetu duhoven tako zaničovalnega stanja, ka-
kor ga ima duhoven v ruskej narodnej cerkvi,
kakor ga ima duhovni sluga pravoslavne in v
verskih zadevah vsegamogočno državo. Duhov-
ven, ki bi imel biti svetilo vsem, stopari in
to se mu še ne šteje v greh, ker je neveden
in bešen, kajti nekateri, ki se popolno omikani,
še huje stoparijo!!!

Vlada je neomejen gospodar in odločilen
faktor v razširjevanju in utrjevanju pravoslavja,
ona ima vso svetsko in duhovno moč v sebi.
Zato skrbi ona, da duhovenstvo ne izpozna
svojega poklica, ker drugač bi se jej znala
najviša oblast v cerkvenih zadevah počasi iz-
rok izviti. Zdad se duhovnostvo ne čista pri-
olikanih dosti, kakor kaže prejšnja apologija.
A ono se tudi pri kmetih ne čista. *) Kmetje
so sicer verni, popolno vdani svojej veri a du-
hovnov se pa zunaj cerkve, kolikor moč ogibajo.

*) Glej v lankoni „Slovenec“ moj članek: „O
ruskem duhovenstvu.“

Kjer sta vera in duhovenstvo tako brez
moči, tam ni čudno, če se množó razna brez-
vorska in krivoverska načela. Gotovo je nihi-
lizem ravno tako naravna posledica pravoslavja
kakor sta socijalizem in komunizem posledici
protestantizma. Kakor je znano, je bil letos
generaladjutant N. V. Mezenecov zavrtno po
nihlistih umorjen. Ambrozij, škof dimitrovski
je sicer rekel pri pogrebno govornu: „Mi
nisamo čuli, ko je bilo treba. In glej, v naš
krepki dom, v naš bogati dom so se prikradli
tatje ter so ukradli naš najlepši zaklad“ (Gra-
ždanin“ 22 novembra), — a bolje bi bilo, če
bi bil rekel: Mi ne moremo z zvezanimi ro-
kami in zamašenimi usti stati na straži pred
hišo, ki ima na vseh straneh polno odprtih lin.

Velika rana na telesu ruske cerkve je
zadnjič tudi razkol, o katerem ima ne le za-
padna Evropa ampak tudi Ruska sploh zelo
nejasne pojme. „Menda imajo — piše Rus
I B—kov— o nijednej reči naši omikani krog
tako napačnih mnenj kakor o razkolu, ne gledó
na to, da je razkol zrastel na naših rodnih
tleh in da se tako neposrednje dotika mnogih
najbolj bistvenih strani narodnega življenja.

Občinstvo misli, da se nahaja v ruskem na-
rodu nekaj razkolnikov, s katerimi se duho-
vonstvo zmerom peča, da bi jih pri zakonem
sodelovanju vlade spreobrnilo k pravoslavju in
da se razkolniki ustavljajo zarad dvoprstnega
pokriževanja in dvojne aletuje. A kako je to
njih število in se li razkolniki potegujejo še
za kaj drugega — o tem večina čisto nič ne ve.“

Zatoj se mi ne zdi odveč, če podam tu
nekoliko natančneje poročilo o razkolu in sicer
po spisu, ki ga je Juzov letos julija in avgusta
meseca priobčil v žurnalu „Slovo.“ V tem
članku popisuje Juzov zgodovino, število in
notranji sostav razkolnikov. O tem, kako je
razkol nastal, ne bom govoril, ker je to „Slo-
venščini“ čitateljem užo nekoliko znano, *)
ampak lo o zdanjem stanju razkola. Juzov
piše:

„V razkolu so jo v toku njegovega dve-
stoletnega obstanka napravilo nekoliko raz-
delkov. Glavna dva razdelka so stara v o r o i,
ki se dele v popovec in brezpopovec in se po-
sebno odlikujejo po svojem negativnem smeru

*) Glej listek: Patriarh Nikon, po Petrusovskem
pisan. Stoklamu.

škega kongresa od 13. marea srpana 1878, in jadranskim morjem. Okraj dolg je priličen 9 kilometrov, in širok 3-7 kilometrov; površino je okoli 35-9 kilometrov. V njem leže sela Mišici, Gjurmani in Papani, v kojih živi 120 rodovin grško-vzhodnje vere, potem Miljeviči, Zagradiči in Jankoviči, Brkani in Sotomori ali Špica na tako imenovani luki Špica, dalje Brea in Madjari, s 176 katoliškimi rodovinami. Na Breu in Madjare naslanjajo se sela Sušanji z okoli 70 katoliškimi družinami. Vse ljudstvo šteje prilično 1700 duš. Njegova narodnost je večinoma albanska; pa govori enako slovanško (srbsko) in albansko. Število c. k. podložnikov, koji žive v tem primorskem okraju, je 13 rodovin. Vše prej našeta sela obstoje iz malo koč, koje so dosti daleč jedua od druge, zaradi česa so sela zelo prostorna. Hiše sozidane so večinoma iz lomljenega kamenja v nadstropje, in pokrite z opeko.

Moj vtrjenimi kraji omenimo: 1) Nohaj, malo, staro gorsko trdnjavo na 200 metrov (relativne višine) visokej, strmej, samo od one strani pristopnej pečini; z njo moreš, gospodovati nad potom v Špico, in nad morskim bregom. 2.) Novo obrežno trdnjavo Tabijo na Golem-Brdu, koja gospoduje nad spičkim pristraniščem. Ono je zavarovano samo malo proti burji, v kojem dobivajo samo slabo zavetje večji brodovi in sami okoličani. Luka Bar oddaljena je od Tabije 6 kilometrov in leži v njenem obzorju.

Skozi spički okraj raztezajo se jugozapadne strani gore Sutuman, koja leži mej skaderskim jezerom in jadranskim morjem. Ti obrobki ne sežejo neposredno do morskoga brega; oni se raztezajo nekako do črte, koja je naznanjena z kraji Migjor in Špica. Od one črte vzdiguje se proti morskej obali več pečinastih bregov, koji so ločeni globokimi dolinami in soteskami. V vrsti Migjor-Špice leži vsled poleg obali nižava, skozi koja vodi pot iz Budve v Bar.

Na jugu Špice sežejo obrobki gore Sutuman skoraj do morske obale. Visokost na črnogorskej granici znaša 600 do 950 metrov, spredaj ležeči bregovi visoki so 160 do 500 metrov. Stran gorskih obrobkov je zgoraj strm, spodaj pa raven. Gornji del pogorja izvzemši nekoliko malih gozdnih parcel, je gol; doljni

je pa večinom posojan z žitom, ostali del zaraščen je z gozdi in nizkim grmovjem. Od Špice do južne meje tega okraja izteza se ob obali do dva kilometra široki in naplavljeni obrobek, na kojem leže njive in livade.

Potoki, koji teko skozi ono zemljišče, imajo največ strugo z močnim padom, in so obdani z globokimi strmimi bregovi; njihove doline so v gornjem teku in ondi, kjer prebijajo nasproti ležeče bregove, puste in breznote. Najznameniteji potok je Gjurmanski potok, na kojim leži kamnit most. Ceste so slabe; glavna zveza je prej imenovana pot, koja se razteza skozi ono zemljišče v severozapadnej in jugovzhodnej črti, vstopi vanj pri Uglici in ga zapušča na jugu Sušnja. Sicer nahajamo samo steze. Zemlja ni mnogo rodovitna, akoravno jo marljivo obdeljujejo. Industrija navezana je samo na izdelovanje pohištva. Trgovina je zelo neznatna. Z združenjem tega okraja z Avstrijo se konečno odstranijo prepri mej spičko in pastrovičko čino, koji so se zaradi mej pogosto povračali de leta 1876."

Politični pregled. Avstrijske dežele.

V Ljubljani 29. decembra.

Druževni zbor se je 21. t. m. razšel na počitnice ter se boje zopet snide še le 15. januarja prihodnjega leta. V eni zadnjih sej je nemški poslanec Schönerer še hudo razgrajal in rekel, da avstrijski Nemci prisrčno želé, da bi bill še skoraj zedinjeni z Nemčijo; ob enem je rekel, da naj ljudje sedanji vladi davkov drugači ne plačajo, kakor prisiljeni po eksekuciji. Kakšen hrup bi bili zaglani vstavoverni listi, če bi bil kak Slovan v tem smislu govoril! Pravi rodoljubi so tem besedam sicer oporekali, ali pomenljivo je, da Nemci, kterim se je zadnjih 7 let v Avstriji vedno streglo, niso zadovoljni z Avstrijo, ampak žele zedinjenja z Nemčijo, kjer pa tudi ni vse izvrstno, kakor priča naš današnji dopis z Dunaja. — Kaaki nazori, kakor jih je izustil Schönerer v svojem govoru, navdajali so tudi društvo nemških dijakov, čigar članom je bil Schönerer, in ki je med 1000 ud štelo tudi okoli 135 profesorjev. To društvo

je nemškemu cesarju Viljemu poslalo sočutno adreso, in se je sploh bolj brigalo za Nemčijo kakor za Avstrijo. Pa doletela ga je zaslužena kazen, ker bilo je od c. namestništva te dni razrešeno. Prav tako!

Z ministarske krizo je še vse pri starem. Eni pravijo, da je bil Potocki zaradi sostave novega ministerstva poklican k cesarju, oni pišejo, da je šel tje zaradi vnanjega ministerstva, ker je Andrassy vsega že čez glavo sit in si želi odpočitka, oni pa menijo, da je šel k cesarju samo zaradi dogodkov v Levovu in „Gaz. Nar.“ piše, da je vzel s seboj vsa dotična pisma. Naj že bo kakor hoče, v tem se vsi listi strinjajo, da tako ne more več dolgo ostati, in da se mora že skoraj odvaliti kamen, ki prebivalstvo že toliko časa teži.

Dr. Klaič narodni poslanec dr. M. Klaič bil je 28. p. m. v Budapeštu pri kralju pri audijenci v narodnih zadevah. O tej poroči „Nar. List“ slodeče: Naš častiti narodni zastopnik dr. Klaič bil je pri posebnem zaslišanji pri cesarju in kralju, Franju Josipu I. in mu oddal spomenico glede uvedanja hrvaškoga jezika, kot učnega jezika vsih srednjih šolah v Dalmaciji in živo priporočal, da se vže enkrat k svojej naravnoj rešitvi privede ono vprašanje, koje toliko let že čaka pručnim ministru v Beču, in sicer v smislu zborovih sklepov in silnih občinskih prošnja. Kralj je prav prijazno sprejel dr. Klaiča, pripoznal važnost vprašanja in potrebo, da se reši v narodnem interesu in mu obetal, da bude močno skrbel v tem smislu. Pri tej priliki je kralj izrazil svojo popolno zadovoljnost o vedenji naroda dalmatinskega v zadnjih dogodkih, priznal je veliko žrtve, koje je narod doprinesel, in pravi, da ga izvanredno veseli, videčega, kako je narod te žrtve prostovoljno prinašal, pokazavši svoje staro zvestobo kralju in državi. Govoreč o zasedbi Bosne in Hercegovine, se je kralj izjavil prav začuden, kako se je ondi hitro vmirilo po tolikih vporih; prizna, da je oni popolnoma dober narod in da dobi se časom cesarstvo v njem vrlih državljanov. Potem pristavi, da bodo novi odnosi, storjeni v Bosni in Hercegovini najbolj vplivali za napredek Dalmacije, in da bodo v tem našla odškodovanje za prineseeno žrtvo. Konečno omenivši zadnje dogodke v parlamentu,

— in duhovni kristjani, ki se dele v molokane, duhoborce, občne in štundiste ter se odlikujejo po svojem mistično-socijalnem smeru. Razum teh je še nekoliko hlístov (skopcev). Glede števila razkolnikov sta imela celó do zadnjega časa vlada in obštinstvo naj bolj nočno izvestja. Šteli so se le tako imenovani zapisi razkolniki t. j. potomci onih, ki so plačevali v XVIII. stoletji dvojni davek. Številke v računih so ostajale poprejšnje deloma zaradi malomarnosti deloma pa tudi zaradi strahu, kajti če bi se bile zapisale večje številke, bi bili vladni organi dali marsikaj pretrpeti oskrbnikom in duhovnom dotičnega okraja zaradi dopuščenja, da se je razkol množil. Zategadelj so bile številke cela desetletja jedne in iste, ne glede na to, da se prebivalstvo vedno množilo in da ni nikol mirovala tajna razkolniška propaganda. Duhovenstvo pa tudi zategadelj ni hotelo pokazati prave številke, ker razkolničenja biti zanj dohodni predmet (za osvobodjenje od obhajila itd.), kakor naglo se vključilo v „zapise.“ Ko je leta 1850 oficijalna številka pokazala 820.000 razkolnikov, je minister notranjih zadev, grof Poroski v svojej zapiski k carju sprejel veliko večjo številko namreč 9 milijonov. To je dalo povod, da ste so

l. 1852 postavili dve komisiji, ki ste imeli nalogo določiti dejansko število privržencea staroverja. Pokazalo se je, da je bilo samo v koštomerskej guberniji 37krat več razkolnikov, kakor je oficijalna številka kazala in v vseh treh preiskovanih gubernijah vprečno 11krat več. Tako zadobimo po tej razmeri število razkolnikov v vsaj tačasnej Ruskej okolo 10 milijonov. Vendar pa pravijo izvedenci v razkolniškem vprašanji kakor Meljnikov in Liprandi, da je ta številka še zmerom premajhna. Kakor so komisije preračunile je bilo leta 1850 razkolnikov 9 1/2 milijonov; če se opiramo na to številko in če pomislimo da se prebivalstvo v 19 letih za 1-3% pomnoži, potem dobimo za l. 1878 razkolnikov 12 milijonov. Če pa dalje še pomislimo, da se razkol vedno bolj razširja, tako n. pr. so kraji, kjer pred petnajstimi leti ni bilo nijednega molokana, a zdaj jih je uže polovica, potem lahko štejemo 12 ali 13 milijonov vsega razkolniškega naseljenja. Po saktah se pa ta številka tako-le razdeli:

popovcev	3,000,000
brezpopovcev	8,000,000
duhovnih kristijanov	1,000,000
hlístov in skopcev	65,000

tacih, ki se ne morejo

pristevati k ni jednoj	
teh sekt	1,000,000
toraj več kakor	13,000,000

razkolnikov.

„Notranje stanje razkola se nam pa naslednje prikazuje. Staroverci niso nikakor privrženci črke, oni razvijajo zmerom dalje svoj nauk in se ne bojé logično doslednosti v izvodih. Oni niso samo veliko bolj gramotni (lesens und schreibens kundig) ampak tudi bolj razviti kakor pravoslavno naseljenje. Zategadelj misli Kostomarov, da je razkol očitni pojav narodnega umskega napredka, da je on vzbudil spoči mozeg prošlega ruskega človeka. Duhovno-litarna delavnost je pri njih dovolj razvita in v nekterih proizvodih staroverske pismenosti se kaže velika že tudi včasih jednostranska naštianost (belesenheit). Najvažneje je pa, da se razkolniška pismenost vsak dan bolj razvija in prikazuje se cela kopica razkolniških poslanic in pesni. Toraj ni razkol, katerega podpirajo samorodni talenti, niti kakor mamija. Omenjeni zgodovinar še celo misli, da razkol ni plod stare Ruske, ampak taja in nova prikazen. (Konec sledi.)

dostavi kralj, da so zdaj, ko so težave nehale v Bosni, nastale v poslanstvih. Dr. Klaič odgovori, da je Dalmacija svojo dolžnost spolnila tem radostneje, čem so z zadnjimi dogodivščinami spolnjene starodavne želje in nameni naroda; in pravi, da bodo ti dogodki, ako se bodo prav ravnalo, gotovo osrečili Dalmacijo; a glede parlamentarnih težav dostavi, da bodo, hvala Bogu, promagane brez prolihanja krvi.“

Vnanje države.

Želje tehniški dijaki v Petrogradu so se bili 18. t. m. zbrali pred poslopjem ministra za javne ceste in stavbe, da bi mu izročili neko prošnjo. Minister je tri izmed njih poklical k sebi in jim razložil nepostavnost njihovega ravnanja, na kar so se dijaki mirno razšli.

Iz Iranije poroča general Cavagnari, da je afganiški emir Šir Ali pobegnil v Turkestan. V Kabulu je bil že ob vso voljavo. Jakub Kan je oproščen in puščen v Kabulu. Vojakov je mnogo pobegnilo.

Telegram „Slovcu.“

Iz Heroda, 22. decembra. Po odstranjenih mnogih zaprekah dospel je včeraj prvi parobrod „vitez Stavenov Jakšič pl. Kaiserwehrske“ po reki Bosni v Dobojo; veselje nepopisljivo. Dobojsko občinstvo in cela garnizija so ga na obalah pričakovali; vsi so častitali nadporučnika vitezu Jakšiču in njegovemu velikanskemu podvoztju. Slava njemu.

Izvirni dopisi.

Št. Vid pri Zatični, 16. dec. *) (Nesreča na ledu.) Včeraj sta žalosten konec storila krčmar Andrej Kavčič in Vido Rojč, kmečki fant, oba mlada in čvrsta. Šta sta iz vasi Dobravice zvečer ob 6., ko je prav močno snežilo, v bližnjo vas Zagorico in nesla vsaki en liter vina seboj. Med obema vasicama leže njive in travniki, po katerih je to jesen velika povešen nastopila in še protekli teden naraščala. Voda je bila zadnje dneve v mrazu precej zmrznila, pa vendar ne tako, da bi bilo varno po ledu se podati v bližnjo vas. Bil je led komej 2 dobra palca debel, kakor se je pozneje videlo. Ta dva pa oba pogumna so v teku spustila čez led. Ko prideta ravno na mesto, kjer je voda najglobljeja, se led razpoči in oba se pogrozneta v vodo. Ljudje so čuli oddaleč neko žalosten vpitje „na pomoč“, pa ker je bilo že precej temno, niso vedeli kaj da je in kam naj bi hiteli pomagat. Slišali so žalosten jok in strahoma slutili grozno nesrečo. Lahko si je misliti grozno trenutke po hišah, kjer je enoga ali drugega domačih manjkalo. Zjutraj se le so je izvedelo, kdo sta bila nesrečna utopljenca. Našli so njih klobuke in drugo malenkosti od onega in drugega: fajfo itd. Ljudje so sekali led in na „lusu“ polagoma prišli do mesta, kjer sta una dva utonila. Dobili so oba skupaj. Eden je še krčevito držal v roki kos lodu, na katerem so je najbrže hotel poprijeti in si kvišku pomagati. Led je bil protanek. Ta grozna nesreča je ljudi močno užalila in pretrosila. Krčmar je bil obče priljubljen mož, ki se je še le pred enim letom v našem kraju naselil. Doma je iz Žirovske lare in je kot vojak nosil „plačilno nalogo“ (sekacjo) našim kmotom. Lani se je tu oženil ter zapušča mlado vdovo z malima otrokoma.

Ta žalostna dogodka bodi ljudem v spominu: „pazite na led!“

*) Zakasnjeno.

Z Društva, 20. decembra. (Ra zmorena Nemškem.) Nedavno je poslanec Ludwig v nemški državi zbornici jako mikavno in resnično govoril. Mnogo tega, kar je povedal, ima splošno voljavo in se prilaga tudi na marsiktero drugo državo. Ker so nekteri vodno kakor opice vse posnemali, kar se je v Nemčiji godilo, in imeli vse, kar je od tam prišlo za naj bolj izvrstno, hočemo iz tega govora nekoliko stavkov posneti:

„Odkod pride toliko socialistov?“ vpraša Ludwig in odgovarja: „Ker se v Prusiji stanovska čast zgublja; značajni, zvesti uradniki se na vero kaj drži, so prezira in odriva, — avanzirajo pa renegati, prilizajenci, ovaduhi. Škofje in duhovniki, kar je značajnih, se preganjajo iz dežele; vsi dobri in pošteni ljudje, ki so bili vsigdar steber domovine, so zaničovani; v časti so pa sleparji in „gründerji.“ Vera v više stanove je zgubljena, ker ti sami postav ne spoštujejo. Tako ljudje zmirom bolj vorujejo besedam socialistov.“

„Zakaj se veliki lumpi ne kaznujejo, ampak le mali?“

Saj imamo na stočine takih „gründerjev“, ki živé od očitne goljufije, pa se jim nič ne zgodi. Število hudodelstev se strahovito množi. V šestih letih se je pomnožilo število hudodelstev zoper pravost za 291 odstotkov, umora za 138 odstotkov, uboja za 102 odstotka, ropa za 146 odstotkov, goljufije za 290 odstotkov, goljufive krive za 146 odstotkov in hudodelstev v javnih vradih za 375 odstotkov (čujte, čujte!) Toliko je Bismark dosegel v otičnem (mravnem) oziru!“

„Zdaj po pogledimo še na gospodarstvo.“

Zmirom delajo nove postave, zmirom nove postave, tako da ljudje že več ne vedó, kaj je dovoljeno, in kaj prepovedano, še juristi sami so že glavo zgubili. Pa ljudstvo je vendar zmirom bolj ravno, s postavami mu je malo pomagano. Veselé so le brezdomovinski bankirji in kapitalisti. Drugi ljudje so pa vsi v stiskah. Ko se je ta mešarja začela, pulli so ljudem vero iz arca, in potem se je brž postavilo silno bogastvo, ki je komaj ječi ušlo, poleg nezakrivljeno revščine, in zdaj smo že tako daleč prišli, da se mora oklicati izjemni stan, kedar se vrne naš ljubljani vladar po dolgi bolezní v svoje mesto, ker njegovo življenje ni več varno. Zares, gospoda moja, daleč smo prišli pod Bismarkovo dobo! Ljudstvo ne zaupa več vladi, ne višim stanovom, zato se socialisti tako množó. To so vzroki, gospod minister, in tukaj je treba pomagati, treba je priznati, da smo zašli na kriva pota. Treba je, da se povrtno nazaj k nazorom krščanske vere. Ljudje pravijo včasih: „ja, ko bi to cesar vedel!“ Dobro, gospod minister nestranskih zadev, razrušite tist zid, ki cesarja obdaja, da ne sliši tožb narodovih, stopite pred vladarja, in povejte mu, kako stvari stojó. Stopite pa tudi pred kneza Bismarka, in razložite mu, v kakí nevarnosti da smo. Težko mu bo priznati, da se je zmotil, pa enkrat se je že preobrnil, naj se še enkrat, pa na bolje, da bo svojo življenje lepo dokončal. Knezi je ima zadržati, on nam lakto pomaga, ako le hoče.“

Iz Heroda na Savi, 16. decembra. (Sava, Brodske ceste in vladna podpora za nje, žalostni nasledki ekspedicije v Sarajevu. Vreme.) Že večkrat sem Vam poročal o strašnej poplavi Save in zadnji časi o precej hitrom padanju. Danes Vam moram z veseljem naznaniti, da je že skoraj četiri metre pala. Pred par dnevi vidili smo iz našega Broda cesto v turškem Brodu in sedaj padala bodo vedno

hitroše. Res takove poplave ni bilo že od leta 1787 in sicer od 18. do 18. maja tega leta stala je tako visoko, da so bile celo trdnjavske poslopja in sploh cela trdnjava pod vodo. Tudi avstrijski Brod je to leto strašno trpel, ker voda je udarila v vse hiše in vozili so se s čolnovi po ulicah. To znamenje sem opazil pred par dnevi v trdnjavi, katero rabi mnogo tujcev, in je tudi vredno da se ogleda.

Brodske ceste do sedaj, kakor sem večkrat že omenil, polne blata, začele so se nekoliko čistiti in popravljati. Sedaj v mrazu, ko je vse zmrlo dela okolo 50—80 ljudi vsaki dan in nekoliko voznikov. Blato se odvaža in v nekotih krajih debelo kamenje nalaga, kojega pripelje vselej ladja iz Kobaša to je od prve štacije proti Sisku.

Za popravo cesta samo v Brodskej občini dobivalo je mesto od prvega dne okupacije vsak dan 400 gl. z nalogo ceste vedno v najboljšem stanu vzdržati. Ali kakor v Ljubljani je tudi tukaj dosti gnjilega v mestnem zastopstvu, akoravno nemčurjev ni, so pak morda kaj drugzega. — Vse godrnja in vsak vprašuje, kam neki pride vsakdanjih 400 gl. kor se dosedaj ničesar ni zgodilo in še sedaj v primeri vsakdanjega plačila jako malo.

Vreme je tukaj kakor že poprej zmirom nestanovitno, vsak dan, odkar je deževati nehalo, sije nam solace, sneži in vleče se kakor po Ljubljani najgostejša megla; tudi mraz je začel dobro pritiskati.

V zadnjem dopisu omenil sem neko procej smešno ekspedicijo v Sarajevu in ni še o tej konce govorjenja, že sem čul drugo šo lajšo, od višjega vojaka, koji je bil prisiljen dana mu naročila izvršiti. Vozila je sto in četrideset voz močna kolona sedem sto žakljev ovsa v Sarajevu. Kolona morala je oditi kljub najgršema vremenu, krme za konje so le toliko seboj vzeli kolikor jim je bilo izračunano, da trebajo pri lepem vremenu do Sarajeva. Visoki častniki so računali, vreme pak računna ni potrdilo, kajti nití do Sarajeva ni kolona privozila, temuč ustaviti, se jo morala že v Buzovaču, to je 74 kilometrov pred Sarajevim in do tje izpraznila je že pet sto žakljev ovsa. V Buzovaču se jo morala zato vstaviti, ker bi bilo ostalih dvo sto žakljev premalo za hrano do Sarajeva. Iz Buzovača vrtni se je morala kolona nazaj in komaj jo še dospela blizu avstrijske meje, kjer jih pa Sava ni naprej pustila in z največim trudom prišli so vojaki s samimi konji pustivši vozove v blatu na štacijo, kjer so pred več tedni žito nalagali. Konji so takoj skoraj vsi uboleli in pokrepali, koji pak so ostali, prodani so bili od 1 gold. do 5 gl. Vojaki pak, to je razumljivo, uboleli so tudi.

To je dobiček nepraktičnih naredb in ukazov.

A—č.

Domače novice.

V Ljubljani 24. decembra.

(Razsodba državna vlada.) Nekteri nemškutarji so se pritožili, da trije odborniki Marjine bratovščine niso pravilno voljeni, ker so bili voljeni trije odločni narodnjaki Horak, Pirnat in Zupančič. Mestni magistrat je tožnikom prav dal, in gosp. Regallju zažugal 50 gl. kazni, če ne skliče novega občnega zbora, da se bo vnovič volilo. Deželna vlada jo pa to razsodbo ovrgla, in naredni odborniki ostanejo v odboru na veliko jezo tožnikov.

(Opozorujemo) na današnji insoat gosp. Dolencea.

(Priporočilo listov.) Učiteljski To-
v a r i š. List za šolo in dom. S prihodnjim
letom prične že svoj XIX. tečaj. Že to mu je
jako vgodno priporočilo. Versko prepričanje in
narodna zavest ostanete nam tudi v prihodnje
zvezdi vodnol pri našem delovanju, pravi vred-
ništvo v vabilu k naročevanju, in zato naj pod-
pirajo ga vsi pravi šolski prijatelji, katerim je
do tega, da se šola ne loči pogansko od cerkve,
marveč duhovski in svetovni učitelji vzajemno
delujejo na blagor naše mladine. Velja pa
„Učit. Tov.“ za celo leto 3 gld. a za pol leta
1 gld. 50 kr. Spise in dopise sprejema vred-
nik g. M. Močnik, učitelj na I. mestni šoli,
stari trg hiš. št. 13; naročnino in naznala pa
založnik g. R. Milic na starem trgu hiš. št.
19 v Ljubljani.

„V r t e c.“ Časopis s podobami za slo-
vensko mladino, prične z letom bodočim IX
tečaj, in velja za celo leto 2 gld. 60 kr., za
pol leta 1 gld. 30 kr. Vreduje ta vse hvale
vredni list g. Iv. Tomšič, učitelj na c. kr. vad-
nici v Ljubljani. Z njim vred hoče dejati na
svetlobo „Knjižnico za slovensko mladino“,
kteru prvi zvezek z naslovom „Dragoljubci“
izide že marca meseca in bode obsegal zbirko
podučnih pripovedek ter bode trdo vezan v
plataenim hrbtnom stal 40 sid. Želeti je, da bi
se to početje potrdilo in naročnina naj se po-
šilja vredništvu Vetečevemu v Lingarjevih uli-
cah hiš. št. 1 v Ljubljani.

(Iz odborove seje Matične 18. t. m.) Konec.
Za prihodnje leto bode poleg znanstveno-
nega Letopisa Matice izdala jako za-
nimivo (ligaletovo knjigo „Slovenska
terminologija“, Matice obljubljena in v
načelu že sprejeta (Hlavackova „Flora sloven-
ska“ pa se ne bode tiskala pred l. 1880. Ob
nem odbor po nasvetu odseka za izdavanje
knjig sklene: 1. Nedovršeni in neslovenski
spisi se ne sprejemajo in 2. za nedovršene (ali
samo obljubljene) spise se nagrade naprej ne
dajejo. — Zbirka geografskih Matice poslatih
imen se bode izročila g. prof. Pietersniku, ki
je reč sprožil, in kterege bode Matice napro-
sila, da naj poslano blago pregleda in nasve-
tuje, kako bi se vravnalo in na svitlo spravilo.
Za nove povrjenke se bili izvoljeni, če bodo
hoteli reč prevzeti: a) (g. M. Lendovšek ka-
tchet v Ptouja za okraj Ptujski; b) g. Dami-
jan Pavlič za Pivko; c) g. Luka Svetec za
okraj Hljiški; d) g. dekan Kragej za okraj
toiminski; poverjeništvu cirkniško se razdeli v
dva okraja, ker je za enoga preveliko; okraj
cirkniški, ki bode imel za poverjenika g. žu-
pana Krašoveca, pa okraj starotrški, kterege
bode poverjenik g. kupec Vilar v Pudobu. —
Glode v nakop ponudene blše se izvoli odsek
3 udov (Vilhar, dr. Poklukar in dr. Zupanec),
kteri naj bodo skrbeli za to, da se bode pre-
moženje Matice o prillénem času namesto v
državnih obliagoljnih naložilo varnejši z naku-
pom kakerega posostva. Sklep seje bil je okoli
3/4. ur. Prihodnja odborova seja bode maseca
januarja, splošni zbor pa se bode vršil meseca
februarja

Razne reči.

— Za popravo cerkve in farovža v
Vremah podarili so prosvitli oonar iz lastne
blagajnice 200 gld., za pogorleca v Nadajnem
selu pa 800 gld.

— Judje hočejo potegniti v Pa-
lestino. — V Frankfurtu nastalo je dru-
štvo, kojemu načelo je, pridobiti si v Palestini
zemljišč, ter jih oddajati samo Judom v obde-
lovanje. Razvidno je iz delovanja, da se hoče
zopet naseliti v Palestino. Ali morda za-nje ne

bo ta „kšček“. Saj pravi njih Talmud: Vloži
sto penozov v kupčijo, in jel boš meso pa
vino bodeš pil; vloži jih pa v polje ali v k m e-
tijo, in še zelja se ne naješ! —

— Vabilo na naročbo Hajdrilovih
„Jadranskih Glasov.“ Rodoljub! Das Aechte
bleibt der Nachwelt unverloren! Göthe. Nij ga
več, ratarja, koji je pluzil dušni lemež i z njim
rezal terdo, nerodovitno, skoraj zapuščeno lo-
dino i iz nje vstvaril krasen gaj, iz kojega čujejo
se sedaj milodoneči, močni, žalostni, tolažilni i
radostni glasovi, navdušavajući krepostno in
junaške naravi; moža, koji nam je serčno ob-
čutko svoje tako nepokvarjeno, tako varavno
izročil napisavši je v sektricah na borui listič,
da lahko vsak čitaje jo občuti, kar je sam
občutil v onem trenetku, ko je je napisal, da
se žujim joče in smeje, da žujim obžaluje in
da se žujim povzdigne v rajsko melodično vi-
šave, tega moža, gospodarja naših src, koji je
se svojim umotvorom, svojo pesnijo, tolikokrat
očaral kako slovenost, zabaval zbrano ob-
činstvo, blažil mu dušo in vzbujal v njem
dremajući narodni čut, tega moža nam je no-
usm ljena, kruta, strahovita bleđa žena, smrt
pozvala v svoje podzemsko prostoro, kjer ni
več skrbi, „krugulj ne kljuje srca,“ kor ni več
bolečin, kjer je mir, kojega svet nemoro dati,
in kojega je on tako neprestano iskal, a ne
našel! Ali tega moža nijsmo izgubili: telosa
njegovyga sicer nijmamo več, ali dušo njegovo
imamo sored svojo nam je zapustil!

Dovolj je spomina,
Mo pesni polji
Pesem njegova je njegovo sredi!

Dalč preko slovenskih mej glasb se nje-
govl „Jadranski glasovl“; kdo je ne pozna?
Komu ni solzica zasvetila se na očnoj vejci
in narastla v debelo kapljo, uderla se mu po
lici, ko je čul izurjeno pevco iz krepkih pora
zapeti melodijo Hajdrilovo? Nezmožno je ubo-
žno pero moje naslikoti lepoto; boječe se, da
ne pomanjša slavo, — molčil — Rodoljub!
V kratkem mislim izdati nadaljevanje Hajdril-
ovo zapuščine: drugi zvezek „Jadranskih gla-
sov“, v iste obliki, kakor je bil izšel o svojem
času prvi; obsegal bode krasno čvetorospava
in zboro; ako se oglasi zadostno število na-
ročnikov, vsaj toliko, da lahko poravnam ti-
skovne stroške. Od Vas je zavisno, da se ovi
narodni biseri pogubd ili da ostanejo nam in
našim znanosem v ponos, spodbajo, uzor! So-
dite in določite! „Chi fa cid cho pud, fa
quanto devo!“ (Kdor stvorl, kar mu je mo-
goče, stvorl, kar mora.) Zvezek stane 1. forint,
20 kr. koje mi blagovolite stoprv todaj po-
slati, ko bodete prejeli knjigo. Račite podpi-
sati se vlastnoručno in natančno določiti kraj
in število zvezkov, koje želite projekt! Pripo-
čam vam, rodoljubl, še enkrat: določite osodo
Hajdrilovo zapuščine! V Čornicah (pri Gorici)
dne 17. decembra 1878. Z odléčnim spošto-
vanjem.
V Kosovel.

Naročila sprejema iz prijaznosti tudi
vredništvo „Slovenca“, kjer se zamorejo ogla-
siti tisti, katerim je to prillénejši. Vredništvo.

Listnica vredništva.

G. A. š v Brodu: Poštes poslud po nakazuteli
Vamso praznika.

Telegrafsko denarno cene 23. decembra.

Papirna renta 81.90 — Brežbna renta 61.85 —
Zlata renta 73.70 — 1860lano državno posojilo 114 —
Bankno nicofje 782 — Kreditno nicofje 229.75 — London
110.65 — Brebro 100.10. — Csa. kr. ocetni 5.61. — 20
centov 9.36.

Vabilo k naročevanju „SLOVENCA“

„Slovenec“ velja, kakor dozda:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto	9 gl.	— kr.
„ „ „ „ pol leta	4 „	50 „
„ „ „ „ četrt leta	2 „	80 „
„ „ „ „ en mesec	— „	80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto	8 gl.	40 kr.
„ pol leta	4 „	20 „
„ četrt leta	2 „	10 „
„ en mesec	— „	70 „
posamezne številke	— „	7 „

Po pošti:

Za celo leto	10 gl.	— kr.
„ pol leta	5 „	— „
„ četrt leta	2 „	50 „
„ en mesec	— „	90 „
posamezne številke	— „	8 „

Za bogoslovca, dijake in učitelje:

Za celo leto	6 gl.	— kr.
„ pol leta	3 „	— „
„ četrt leta	1 „	50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom.
Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj,
ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi
prosimo tiste gospode, ki naročnino še niso
poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da
tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštaih
nakaznicah (Postanweisung)

opravništvu,

Stari trg, hiš. štov. 16.

Oroslav Dolenc, svečar v Ljubljani,

priporoča svoje mnogovrstno zalogo čist
voščeni svéc, katero lepo, mirno in po-
časni gorijo in nič ne kapajo. Pohvalnih
pisem imam na razpolaganje, kdor jih hoče
videti. Boljši kup ne more nobeden svečar
dolati.

Priporočam se visokočastil duhovščini in
slavnim cerkvenim predstojništvom, posebno za

svečnico

in zagotavljam, da bom skušal vsakemu do-
bro in hitro postroči. (1)

O božiču pride na svitlo knjiga

„Dr. Bleiweisova svečanost“

slavljena dne 18. in 19. novembra 1878.

v Ljubljani.

Opisal po svojih stenografskih biljočkah

Anton Bezenšek.

Razen točnega opisa svečanosti donaha
knjiga vse važne govore in zdravice
od besede do besede v slovenskem, hrvat-
skem, českom in bolgarskem jeziku ital.,
pa tudi prav lepo in verno sliko dr. Blei-
weis-ovo, ter njegov životopis (spi-
sal prof. dr. Colostin).

Zavolj svoje elegantnosti je ta
knjiga prav primerna za božična in novo-
letna darila. A sploh kot lep spominček
našo velike narodne svečanosti ne bi
smela manjkati nobenomu iz-
obraženomu Slovincu!

Cena s poštalno 60 kr. — Naročnje
se najbolje s poštno nakaznico pri

uredništvu

„Jugoslav. Stenografa“

v Zagrebu.

(Dobiva se knjiga tudi pri vaših knjiz-
(8) i karjih po 70 novč.)